

Research Trends in the Field of Participatory Governance: Drawing a Map of Co-occurrence and Co-word Analysis

Seyed Mohsen Mirbagheri *

*Corresponding Author, Ph.D., Department of Management of Technology (MOT), University of Science & Technology (IUST), Tehran, Iran. E-mail: sm_mirbaghyeri@pgr.iust.ac.ir

Seyed Mostafa Jalili

Assistant Prof., Department of Public Administration, Faculty of Governance, University of Tehran, Tehran, Iran. E-mail: s.mostafajalili@ut.ac.ir

Abstract

Objective

In today's dynamic societal structure, the active participation and involvement of people in decision-making, implementation, and monitoring processes are indispensable for the successful realization of any plan. The concept of participatory governance, central to the success of political and administrative systems, necessitates a comprehensive review of scientific publications in this domain. Experts in participatory governance face the daunting task of navigating through an extensive array of research documents to analyze the field's various strengths and weaknesses. This task, though crucial, is arduous and time-consuming given the sheer volume of literature available. Therefore, the utilization of scientific support tools to unearth and understand the conceptual framework of this area is both invaluable and necessary. The primary aim of this article is to address fundamental questions pertaining to scientific productions in participatory governance, a field increasingly recognized as vital in diverse scientific disciplines, particularly in political and governmental management. This evaluation is conducted using Co-word Analysis, a method that reveals the conceptual dynamics within the field.

Methods

The study embarks on an analytical journey through scientific productions in the domain of participatory governance spanning from 1999 to 2023, utilizing the Web of Science database as a reference point. To process and analyze the data, the study employs VOSviewer and Excel software, tools adept at illustrating the distribution of publications across different countries and their prevalence in various journals. This extensive examination encompasses 35,800 scientific documents, leading to the extraction of 70,771 keywords, each offering insight into the evolving landscape of participatory governance research.

Results

The upward trajectory in the number of publications over the years underscores the growing significance attributed to participatory governance among researchers. A geographical analysis of these publications reveals that the United States leads with 8,862 documents, followed by England with 5,547, China with 3,833, Australia with 3,132, and the Netherlands with 2,799. A deeper dive into the subject matter of these documents indicates a predominant focus on environmental sciences, natural resources, ecosystems, and corporate governance. The Co-word Analysis further elucidates that "management", "network", and "policy" are the concepts most intricately intertwined with participatory governance.

Conclusion

The conceptual architecture of participatory governance, as delineated by this study, indicates that policymaking forms its core essence. The structural and operational coordination among various components, elements, institutions, and organizations predominantly hinges on network-based strategies, with governance being operationalized through management mechanisms. A temporal analysis of keyword co-occurrence patterns reveals a paradigm shift: from micro-level discussions centered around entities like companies and organizations in the years preceding 2010, to macro-level discourse focusing on broader themes like governance and politics as we approach 2022. These findings make a substantial contribution to advancing the literature in this field and provide a valuable resource for researchers aspiring to explore participatory governance. They offer insights into the current knowledge landscape and assist in steering future scientific inquiries. In alignment with these research trends, the article concludes by proposing avenues for further research to deepen the understanding of participatory governance.

Keywords: Participatory governance, Management, Co-word analysis, Research trends.

Citation: Mirbagheri, Seyed Mohsen & Jalili, Seyed Mostafa (2023). Research Trends in the Field of Participatory Governance: Drawing a Map of Co-occurrence and Co-word Analysis. *Journal of Public Administration*, 15(4), 782-806. (in Persian)

Journal of Public Administration, 2023, Vol. 15, No.4, pp. 782-806

Published by University of Tehran, Faculty of Management

<https://doi.org/10.22059/JIPA.2023.363440.3369>

Article Type: Research Paper

© Authors

Received: August 06, 2023

Received in revised form: September 21, 2023

Accepted: November 14, 2023

Published online: January 20, 2024

روندنگاری تحقیقات در حوزه حکمرانی مشارکتی: ترسیم نقشه هم‌زمانی و هم‌خدادی واژگان

سیدمحسن میرباقری*

* نویسنده مسئول، دکتری، گروه مدیریت تکنولوژی، دانشگاه علم و صنعت، تهران، ایران. رایانامه: sm_mirbaghyeri@pgr. iust.ac.ir

سید مصطفی جلیلی

استادیار، گروه مدیریت دولتی، دانشکده حکمرانی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: s.mostafajalili@ut.ac.ir

چکیده

هدف: خصلت ساختار جامعه امروزی، به‌گونه‌ای است که بدون مشارکت و همراهی مردم در فرایند تصمیم‌گیری و اجرا و نظارت امور، نمی‌توان به اجرای موفق طرحی امیدوار بود. به‌دلیل اهمیت زیاد حکمرانی مشارکتی در موفقیت یک نظام سیاسی و اداری، بررسی انتشارات علمی در این حوزه شایان توجه است. یک متخصص در زمینه حکمرانی مشارکتی، می‌تواند ضعف‌ها و قوت‌های مختلف حوزه پژوهش را کشف و تجزیه و تحلیل کند؛ اما بدیهی است که حجم انبوه اسناد تحقیقات در دسترس، این امر را دشوار و وقت‌گیر می‌کند. بنابراین، استفاده از ابزارهای پشتیبانی علمی برای کشف ساختار مفهومی یک محدوده مورد مطالعه، ارزشمند و ضروری است. هدف از این مقاله، پاسخ به مجموعه‌ای از سؤال‌های پایه‌ای مرتبط با تولیدات علمی و ارزیابی روند تحقیقات منتشر شده در حوزه حکمرانی مشارکتی، به‌عنوان یکی از حوزه‌های بسیار کاربردی و مهم در علوم مختلف، به‌ویژه علوم سیاسی و مدیریت دولتی با استفاده از تحلیل هم‌واژگانی است.

روش: این مقاله با استفاده از فنون علم‌سنجی، به بررسی تولیدات علمی در حوزه حکمرانی مشارکتی، از سال ۱۹۹۹ تا ۲۰۲۳، در پایگاه وب آو ساینس، به‌عنوان پایگاه داده مرجع می‌پردازد. در این پژوهش از نرم‌افزارهای وی‌ا‌ا‌س و ویور و اکسل برای تحلیل داده‌ها و نمایش نمودارهای پراکندگی انتشارات در بین کشورهای مختلف و نحوه توزیع آن‌ها در مجلات استفاده شده است. با بررسی ۳۵۸۰۰ مدرک علمی در حوزه پژوهش، ۷۰۷۷۱ کلمه کلیدی شناسایی شد.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان می‌دهد که تعداد انتشارات در این حوزه، طی سالیان گذشته سیر بسیار صعودی داشته که نشان‌دهنده اهمیت یافتن حکمرانی مشارکتی در بین پژوهشگران است. در این بین، کشورهای آمریکا با ۸۸۶۲ مدرک، انگلستان با ۵۵۴۷ مدرک، چین با ۳۸۳۳ مدرک، استرالیا با ۳۱۳۲ مدرک و هلند با ۲۷۹۹ مدرک بیشترین انتشارات را در این حوزه ثبت کرده‌اند. بررسی حوزه‌های موضوعی پژوهش‌ها نشان می‌دهد که بیشترین تمرکز در تولید علم در حوزه حکمرانی مشارکتی، در بخش‌های علوم محیط زیست، منابع طبیعی، اکوسیستم‌ها و شرکت‌هاست. یافته‌های حاصل از تحلیل هم‌خدادی واژگان نشان می‌دهد که مفاهیم «مدیریت»، «شبکه» و «خطمشی» بیشترین پیوند را با مفهوم حکمرانی مشارکتی دارند.

نتیجه‌گیری: ترسیم ساختار مفهومی حکمرانی مشارکتی نشان می‌دهد که محتوا و کارکرد اصلی حکمرانی، خطمشی‌گذاری است و ساختار و نحوه هماهنگی میان اجزا، عناصر، نهادها و سازمان‌ها، بر اساس «شبکه» شکل می‌گیرد و اجرای حکمرانی به‌واسطه «مدیریت» صورت می‌پذیرد. با تحلیل نقشه هم‌زمانی کلمات کلیدی نیز می‌توان به این نتیجه رسید که مشارکت در سال‌های قبل از ۲۰۱۰، در سطح

خُرد (مانند شرکت‌ها و سازمان‌ها) مطرح بوده است؛ ولی در سال‌های نزدیک به ۲۰۲۲ در سطح کلان (مانند حکمرانی و سیاست) مطرح می‌شود. با توجه به اینکه حکمرانی مشارکتی و مردمی، در سال‌های اخیر در کانون توجه مسئولان و مدیران کشور قرار گرفته است، نتایج این پژوهش می‌تواند به ترویج ادبیات این حوزه کمک شایانی کند و همچنین، برای پژوهشگرانی که تمایل دارند در این حوزه پژوهش کنند، در فهم وضعیت دانش موجود و هدایت سیاست‌های علمی راه‌گشا باشد. با توجه به روندنگاری انجام شده، در پایان، موضوعات پیشنهادی پژوهشی، به‌منظور فراگیری بیشتر دانش حکمرانی مشارکتی ارائه شده است.

کلیدواژه‌ها: حکمرانی مشارکتی، مدیریت، تحلیل هم‌واژگانی، روندهای پژوهش.

استناد: میرباقری، سیدمحسن و جلیلی، سیدمصطفی (۱۴۰۲). روندنگاری تحقیقات در حوزه حکمرانی مشارکتی: ترسیم نقشه هم‌زمانی و هم‌رخدادی واژگان. *مدیریت دولتی*، ۱۵(۴)، ۷۸۲-۸۰۶.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۱۵

تاریخ ویرایش: ۱۴۰۲/۰۶/۳۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۲۳

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۱۰/۳۰

doi: <https://doi.org/10.22059/JIPA.2023.363440.3369>

مدیریت دولتی، ۱۴۰۲، دوره ۱۵، شماره ۴، صص. ۷۸۲-۸۰۶

ناشر: دانشکده مدیریت دانشگاه تهران

نوع مقاله: علمی پژوهشی

© نویسندگان

مقدمه

حکمرانی به معنای سیاست‌گذاری و اجرا در بخش عمومی طبق مصلحت عمومی است (میلچمن و روزنبرگ^۱، ۲۰۱۰). برخی حکمرانی را در روابط اقتدار و نحوه چینش این روابط در بین حاکم و محکوم (جوادی و امامی، ۱۴۰۰) و برخی دیگر نیز حکمرانی را اعمال اقتدار از طریق سنت‌ها و نهادهای رسمی و غیررسمی به منظور تأمین منافع عامه تعریف می‌کنند. حکمرانی به سازمان‌ها و افرادی می‌پردازد که در فرایند تصمیم‌گیری و اجرای تصمیمات نقش دارند (رضایی‌زاده^۲، ۲۰۲۲). با وجود این، به نظر می‌رسد که بهترین تعریف برای حکمرانی، در نظر گرفتن آن به مثابه فرایند راهبری و کنترل است. ریشه یونانی این واژه به معنای سکان‌داری یک کشتی بوده، یک سکان‌دار کشتی هم‌زمان به دنبال راهبری و کنترل کشتی و رساندن سرنشینان آن به مقصد مطلوب است بر این اساس، در فرایند حکمرانی نیز دولت‌ها در کنار سایر بخش‌ها در تلاش هستند تا با جهت‌گیری‌های صحیح و راهبری امور اهداف مشترک اقتصادی و اجتماعی جامعه را محقق کنند (پیپر و پیترز^۳، ۲۰۲۱). در ادبیات نظری حکمرانی، مشارکت بخشی از ذات آن نبوده و تنوعی از مدل‌های حکمرانی نظیر حکمرانی سلسله‌مراتبی و از بالا به پایین نیز بخشی از فرایند حکمرانی در زمینه‌های مختلف سیاستی محسوب می‌شود؛ اما حکمرانی مشارکتی یک نوع یا زیرمجموعه‌ای از نظریه حکمرانی است که بر مشارکت مردمی، از روش‌های مختلف به‌ویژه از طریق تصمیم‌گیری مشارکتی تأکید می‌کند و به دنبال تعمیق مشارکت شهروندان در فرایندهای حکمرانی است (فیشر^۴، ۲۰۱۲).

تجزیه و تحلیل نمایش روابط علمی یک روش کتاب‌شناسی^۵ قدرتمند برای مطالعه ساختار مفهومی یک زمینه تحقیقی خاص است (کوبو و همکاران^۶، ۲۰۱۷). این پژوهش درباره ساختار زمینه‌های علمی موضوعی است که توجه جامعه علمی را به خود جلب می‌کند؛ زیرا این امر به فراهم آوردن پایه‌ای برای پیشرفت‌های آینده کمک می‌کند و درک جدیدی را که بر اساس دانش موجود قبلی فراهم می‌کند (کابزا رامیرز، سانچز کانیزارس و فونتس گارسیا^۷، ۲۰۱۹). هدف اصلی از این پژوهش، پاسخ به برخی سؤال‌های پایه‌ای از طریق انجام یک تحلیل هم‌رخدادی واژگان و نمایش روابط علمی مفهومی^۸ از تحقیقات انجام شده در حوزه دانشی مورد مطالعه (حکمرانی مشارکتی) است. بر این اساس، ابتدا روش‌شناسی استفاده شده در مقاله معرفی می‌شود. در ادامه توضیحاتی در خصوص تحلیل هم‌رخدادی کلمات و مراحل آن داده می‌شود، سپس نحوه جمع‌آوری داده‌ها و تحلیل فراوانی کلمات کلیدی آورده می‌شود. در ادامه نتایج حاصل از نمایش روابط علمی حوزه تحقیقاتی حکمرانی مشارکتی در قالب تجزیه و تحلیل خوشه‌ای، تجزیه و تحلیل هم‌زمانی کلمات کلیدی و تجزیه و تحلیل تراکم کلمات کلیدی ارائه می‌شود و در پایان نیز از مباحث مطرح شده نتیجه‌گیری می‌شود.

1. Milchman & Rosenberg
2. Rezaizadeh
3. Pierre & Peters
4. Fischer
5. Bibliometric
6. Cobo et al.
7. Cabeza Ramirez, Sanchez-Canizares & Fuentes-Garcia
8. Conceptual science mapping

از منظر نوآوری پژوهش، آنچه مدنظر قرار گرفته ارائه نقشه‌های تحلیلی سه‌گانه است (تجزیه و تحلیل کلمات کلیدی، نویسندگان اصلی و دسته‌بندی حوزه‌های تحقیقاتی^۱). همچنین، میزان پراکندگی انتشارات در بین کشورهای مختلف و نحوه توزیع آن‌ها در مجلات معتبر بررسی شده است. این نوع مطالعه اطلاعات کاربردی زیادی را در حوزه حکمرانی مشارکتی به صورت یکپارچه در اختیار محققان قرار می‌دهد و به دنبال پاسخ‌گویی به سؤال‌هایی است که در تحقیقات قبلی به آن پرداخته نشده بود. یکی دیگر از جنبه‌های نوآوری این پژوهش، ارائه خطوط جدید تحقیق با اتکا به مرور نظام‌مند دانش موجود است که می‌تواند محققان را برای انجام تحقیقات بیشتر در زمینه حکمرانی مشارکتی جهت دهد. بنابراین، این مقاله با استفاده روش‌شناسی مذکور به سؤال‌های پایه‌ای زیر پاسخ می‌دهد:

۱. روند انتشارات در حوزه حکمرانی مشارکتی در طول سال‌ها چگونه است؟
۲. کدام کشورها و مؤلفان بیشترین تألیفات در این حوزه را دارند؟
۳. چه مجلاتی بیشتر مقالات را منتشر می‌کنند؟
۴. مرتبط‌ترین موضوعات پژوهش چیست؟
۵. دامنه‌های اصلی در حوزه حکمرانی مشارکتی چیست؟
۶. بیشترین انتشارات مربوط به کدام حوزه‌هاست؟
۷. روند علمی در حوزه حکمرانی مشارکتی چگونه است؟

پیشینه پژوهش

در اواخر قرن بیستم، «مشارکت» به یک کلمه رایج در سراسر علوم اجتماعی و سیاسی تبدیل شد. مشارکت تقریباً در فهرست راه‌حل‌های همه افراد برای معضلات اجتماعی ظاهر شد و اگر حکمرانی بیش از حد بالا به پایین بود، رویکرد مشارکتی، گسترش مسیرهای ارتباطی بین مقامات دولتی و شهروندان را نوید می‌داد (آلتشولر و کورالس^۲، ۲۰۱۳). امروزه مشارکت یکی از عناصر مهم توسعه پایدار به‌شمار می‌رود و مدیران و برنامه‌ریزان توانمند شهری، همواره سعی می‌کنند تا با جلب مشارکت مردمی به اهداف خود در زمینه اجرای طرح‌ها و برنامه‌ها به بهترین نحو، نائل آیند. مشارکت بستری را فراهم می‌کند که در آن شهروندان می‌توانند نظرهای خود را ابزار کنند و در حالت ایدئال آن، بر مسائل سیاسی، اقتصادی و مدیریت تأثیرگذار باشند (ابراهیمی کیاسری، الوانی و معمارزاده طهران، ۱۴۰۲).

منظور از حکمرانی مشارکتی، فراهم کردن امکان حضور مردم در ارکان مختلف حکمرانی اعم از سیاست‌گذاری، تنظیم‌گری و ارائه خدمات عمومی و نظارت است. این مفهوم بر مشارکت بین مردم و نهادهای حکمرانی تأکید دارد. بر این اساس، مردم در فعالیت‌های مختلف یک نظام حکمرانی اعم از تعیین دستور کار تا اجرا و ارزیابی باید مشارکت فعال داشته باشند. در حکمرانی مشارکتی، ذی‌نفعان در سازمان‌های مختلف با یکدیگر برای رسیدن به اهداف مشخص، همکاری می‌کنند. تاکنون مدل‌های مختلفی برای حکمرانی مشارکتی طراحی شده است؛ اما تقریباً همه آن‌ها به بررسی

1. Research areas
2. Altschuler & Corrales

فرایند مشارکت در خدمات عمومی می‌پردازند (محمدی و دانایی فرد، ۱۳۹۸).

دولت‌ها در سراسر جهان به‌طور فزاینده‌ای در نظر دارند تا شهروندان را در حکمرانی مشارکتی فعال کنند و آن‌ها را تشویق کنند تا در فعالیت‌های اجتماعی و تصمیم‌گیری‌های سیاست یا برنامه‌ریزی‌های گوناگون فعالیت داشته باشند (ورلو^۱، ۲۰۲۳).

حکمرانی مشارکتی توسط بسیاری از پژوهشگران به‌عنوان راهی بالقوه برای افزایش بهره‌وری (امرسون و نباتچی^۲، ۲۰۱۵) و از بین بردن تصور بیگانگی در رأی‌دهندگان و احساس سرخوردگی از روند سیاسی معرفی می‌شود و گفته می‌شود از مشارکت‌دادن شهروندان در تصمیماتی که زندگی آن‌ها را به شیوه‌ای معنادار تحت تأثیر قرار می‌دهد، حمایت می‌کنند. البته گفتنی است، حامیان حکمرانی مشارکتی از دموکراسی نماینده محور انتقاد می‌کنند؛ چرا که این نوع از دموکراسی را بیش از حد بر عمل رأی‌گیری متمرکز می‌دانند (باتوری و اسونسون^۳، ۲۰۱۹).

حکمرانی مشارکتی در کشورهای در حال توسعه، به‌طور گسترده به‌عنوان یک پیش‌نیاز اساسی برای اجرای موفقیت‌آمیز پروژه‌های عمومی تلقی می‌شود (واحدالزمان، ون‌گرامبرگ و فرر^۴، ۲۰۱۸). حکمرانی مشارکتی به‌دنبال مشارکت و همکاری اکثر ذی‌نفعان (مردم و نهادهای حکمرانی) در فرایند حکمرانی با روش‌هایی مانند حکمرانی مشارکتی و کار جمعی است و دارای سه ویژگی اختیاری بودن، آگاهانه بودن و هدفمند بودن است. درخصوص ویژگی هدفمند بودن مشارکت باید گفت که طیف متنوعی از اهداف در نظر ذی‌نفعان می‌تواند به ایجاد انگیزه برای مشارکت آن‌ها منجر شود (میرباقری، رفیعی‌آتانی و پارسانژاد، ۱۴۰۱). امروزه دولت‌ها برای تحقق امر مشارکت شهروندان، رویکردهای جدیدی را دنبال می‌کنند و در این راستا، دولت باز که در آن مجموعه‌ای از ابزارهای دیجیتالی برای توسعه راه‌حل‌های دموکراسی الکترونیک در موضوعات مشارکت عمومی به کار گرفته، مورد استقبال قرار گرفته‌اند (محمدزاده، پیران‌نژاد، مختاریان‌پور، ۱۴۰۰). در حوزه حکمرانی مشارکتی تاکنون مقالات متعددی به چاپ رسیده است که در ادامه به برخی از مهم‌ترین آن‌ها اشاره می‌شود.

زند رضوی، خانیکی، نصراللهی و بوستانی (۱۳۹۷) در مقاله‌ای با عنوان «درخواست حکمرانی مشارکتی و پایداری منابع آب بررسی کیفی ادراک ارتباطی ذی‌نفعان آب‌های زیرزمینی دشت رفسنجان» به شناسایی مقوله‌های مرتبط با درخواست حکمرانی مشارکتی و پایداری منابع آب پرداخته است. مقوله‌های شناسایی‌شده در این مقاله عبارت‌اند از: درخواست انصاف، درخواست مشارکت، ادراک تغییرات اقلیمی، درخواست پاسخ‌گویی و بینش مشارکت‌جو.

محمدی و دانایی‌فرد (۱۳۹۸) در مقاله‌ای با عنوان «الگوی حکمرانی مشارکتی توسعه انرژی تجدیدپذیر ایران: رویکرد نهادی»، مدلی در خصوص توسعه مشارکتی و با رویکرد نهادی در ایران طراحی کرده است. در این مدل برای تقویت مشارکت و رسیدن به نتایج مطلوب، به حل تعارضات، اعتمادسازی و ایجاد تعهد میان نقش‌آفرینان پرداخته است. در مدل طراحی‌شده نهادهای شناختی، هنجاری و رسمی به‌طور هم‌زمان به‌عنوان عامل پیشرفت و عامل توقف در توسعه

1. Verloo
2. Emerson & Nabatchi
3. Batory & Svensson
4. Waheduzzaman, Van Gramberg & Ferrer

مشارکت معرفی شده است. در این مقاله بیان شده است که دولت با وضع قوانین تشویقی و تضمینی نقش مهمی را در ایجاد انگیزه برای سرمایه‌گذاری ایفا می‌کند؛ اما برخی از موانع نهادی هنجاری و شناختی، مانند تضاد منافع، عدم تعهد دولتمردان و عدم اعتمادبخش خصوصی موجب کاهش سرعت توسعه می‌شود (محمدی و دانایی‌فرد، ۱۳۹۸).

هیرش و شولمن^۱ (۱۹۷۶)، در مقاله‌ای با عنوان «حکمرانی مشارکتی: الگویی برای تصمیم‌گیری مشترک» بیان می‌کند که مشارکت در تصمیم‌گیری سازمانی به‌عنوان مسئولیتی تلقی می‌شود که باید توسط متصدیانی که خدمات مستقیم را ارائه می‌دهند، انجام شود. نویسندگان این مقاله مقدمات و ساختارهای تسهیل‌کننده و همچنین موانع و پاداش‌ها را در زمینه تصمیم‌گیری مشارکتی ارائه می‌دهند.

واحدالزمان و همکاران (۲۰۱۷)، در مقاله‌ای با عنوان «آمدگی بوروکراتیک در مدیریت حکمرانی مشارکتی در سطح محلی: زمینه کشور در حال توسعه» آمدگی بوروکراتیک برای حکمرانی مشارکتی در بنگلادش ارزیابی می‌کند. یافته‌های مقاله نشان می‌دهد که می‌توان آمدگی را از نظر عوامل انگیزشی و آموزشی طبقه‌بندی کرد.

فورده^۲ (۲۰۲۰)، در مقاله‌ای با عنوان «حکمرانی مشارکتی در ایرلند: نوآوری نهادی و تلاش برای تفکر مشترک» به نقد تکامل و عملکرد حکمرانی مشارکتی محلی در ایرلند می‌پردازد. این مقاله استدلال می‌کند که برای مؤثر بودن، حکمرانی مشارکتی نیازمند فرایندهای مشارکتی قوی و فراگیر در تمام سطوح دولت، یک مبنای ایدئولوژیک و سیاستی روشن، یک برنامه منسجم و پایه‌های نهادی پذیرا است.

ورلو (۲۰۲۳)، مقاله‌ای با عنوان «نادیده‌گرفتن مردم: سیاست خرد عدم شناخت در حاکمیت مشارکتی» تدوین کرده است. پژوهشگر با استفاده از ۳ سال کار میدانی قوم‌نگاری در لاهه، هلند، چگونگی تعامل بین بازیگران دولتی و شهروندان را به‌عنوان سوژه‌های سیاسی، نادرست تشخیص داده است. پژوهشگر با انتقاد از سازوکارهای رسمی و جاه‌طلبانه سیاسی، بیان می‌کند مشارکت از طریق تعاملات غیررسمی چهره‌به‌چهره میان شهروندان و بازیگران دولتی در سطح خیابان شکل می‌گیرد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر نوعی مطالعه علم‌سنجی است که با استفاده از تکنیک‌های تجسم شبکه‌های کتاب‌شناسی انجام شده است. نمایش روابط از ارتباطات بین رشته‌ای در قالب نقشه‌های علمی و تکنیک‌های تجسم یکی از مهم‌ترین جنبه‌های مطالعات علمی در دهه‌های اخیر است. نقشه‌های علمی با روش‌های گوناگونی تهیه شده است، از جمله هم‌بستگی کلمات و تجسم. سه روش مشهور تجسم عبارت‌اند از: تجسم مبتنی بر فاصله، تجسم مبتنی بر نمودار و تجسم مبتنی بر زمان (رئیس‌زاده، کرملی و سهرابی،^۳ ۲۰۱۸).

همچنین، تجزیه و تحلیل کلمات یک روش تحلیل محتوا^۴ است که کتاب‌شناسی و فناوری متن‌کاوی^۱ را با هم

1. Hirsch & Shulman

2. Forde

3. Raeeszadeh, Karamali & Sohrabi

4. Content

ترکیب می‌کند تا معنای عمیق کلمات کلیدی را نشان دهد. بررسی کلمات کلیدی خوانندگان مقالات را قادر می‌سازد تا ساختار مفهومی یک رشته را بدون کنکاش متن کامل مقالات تعیین کنند (اویار، کیلیک، گوسئوگلو^۲، ۲۰۲۰). تجزیه و تحلیل کلمات برای اهداف مختلفی از جمله کشف دانش و نمایش روابط ساختارهای فکری رشته‌های علمی استفاده شده است (انگوين^۳، ۲۰۱۹).

کتاب‌شناسی به‌عنوان «مطالعه کمی از واحدهای منتشر شده فیزیکی، یا واحدهای کتاب‌شناسی، یا جایگزین برای هر یک» تعریف شده است (دلا هوز کورلا، لیوا و بکوز^۴، ۲۰۱۸). این روش برای کمک به دانشمندان در خلاصه و تجزیه و تحلیل کردن روند توسعه و وضعیت تحقیق در زمینه‌های موضوعی خاص مبتنی بر حجم زیادی از داده‌ها مناسب است (شن، وانگ، ژائو و کسپرسن^۵، ۲۰۱۶). این روش شامل اقدامات و تحلیل‌های کمی است که برای واحدهای کتاب‌شناسی مانند کتاب، مقاله ژورنالی و مانند آن اعمال می‌شود و به دلیل رشد دانش در این زمینه، به یک موضوع شایان توجه تبدیل شده است.

تحلیل هم‌خدای کلمات

روش تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی، بر چهار فرض اصلی مبتنی است: اول، هر زمینه تحقیق را می‌توان با فهرستی از مهم‌ترین کلید واژه‌ها مشخص کرد (سانگ، لیو، چن، لیو^۶، ۲۰۲۰؛ دلا هوز کورلا و همکاران، ۲۰۱۸). دوم، کلمات کلیدی توسط نویسندگان به‌دقت انتخاب می‌شوند و محتوای مقاله را به‌دقت نشان می‌دهند (اویار و همکاران، ۲۰۲۰). سوم، یک کلمه کلیدی یا یک موضوع اگر به‌صورت مکرر در ادبیات مرتبط ظاهر شود موضوع پژوهش را نشان می‌دهد؛ زیرا محتوای اصلی مقاله را متمرکز می‌کند. بنابراین، اگر مقالات دارای کلمات کلیدی یکسان باشند، ممکن است دو مقاله را به‌عنوان یک مفهوم تحقیق مشابه در تئوری یا روش در نظر بگیریم. علاوه بر این، کلمات کلیدی هرچه شباهت بیشتری داشته باشند، فاصله نزدیک‌تری دارند (لئو، چن و هوانگ^۷، ۲۰۱۸). چهارم، وقوع هم‌خدای^۸ در مقالات مختلف نشانگر هم‌بستگی بین آن‌هاست. فراوانی وقوع هم‌زمان کلمات کلیدی حاکی از قوت رابطه بین آن‌هاست. محقق با استفاده از تجزیه و تحلیل کلمه‌ای می‌تواند پیوندهای بین مضامین تحقیق در یک زمینه علمی را به صورت کمی تعیین کند؛ یعنی هرچه وقوع هم‌زمانی بیشتر باشد، این هم‌بستگی بیشتر است (فنگ، ژنگ و ژنگ^۹، ۲۰۱۷؛ شن و دیگران، ۲۰۱۶؛ کورالز گارای، اورتیز دو اوربینا کریادو و مورا والتین^{۱۰}، ۲۰۱۸).

ادبیات موجود در یک زمینه، نقطه شروع محققان برای ساختن ساختارهای جدید و آزمایش فرضیه‌ها و روابط است.

1. Text mining technology
2. Uyar, Kilic & Koseoglu
3. Nguyen
4. de la Hoz-Correa, Muñoz-Leiva & Bakucz
5. Qin, Wang, Zhao & Kaspersen
6. Song, Liu, Chen & Liu
7. Liu, Chen & Huang
8. Co-occurrence
9. Feng, Zhang & Zhang
10. Corrales-Garay, Ortiz-de-Urbina-Criado & Mora-Valentin

روابط میان ساختارهای جدید ادبیات می‌تواند در آنچه «علم‌سنجی»^۱ نامیده می‌شود، بررسی شود که برای نشان دادن ساختار دانش در یک زمینه خاص، به کتاب‌شناسی مراجعه کرده است (دلا هوز کورلا و همکاران، ۲۰۱۸). در واقع، برای کشف ساختار فکری در یک زمینه تحقیق، از روش تحلیل هم‌واژگانی استفاده می‌شود (چن، لی، سان و وو،^۲ ۲۰۱۹) تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی نه تنها کلمات اصلی را برای یک موضوع از منظر فراوانی کلمات پیدا می‌کند بلکه ارتباط بین کلمات را پیدا می‌کند و سپس ترکیبی از روش‌های تحلیل هم‌زمانی کلمات کلیدی و تجزیه و تحلیل خوشه‌ای برای کشف نقاط داغ^۳ تحقیقات و قوانین تکامل موضوع ارائه می‌کند (حاضری، مکی‌زاده و بیک خورمیزی، ۱۳۹۵؛ ژو و ژنگ^۴، ۲۰۲۰). در جدول ۱ مراحل تحلیل هم‌واژگانی به‌طور مختصر آورده شده است.

جدول ۱. مراحل تحلیل هم‌واژگانی

ردیف	عنوان مرحله	توضیحات
۱	جمع‌آوری داده‌ها	پس از تعیین زمینه تحقیق می‌توان داده‌های تحقیق لازم را جمع‌آوری کرد. می‌توان مقالات، اطلاعات مرجع و زمان استناد به مقاله را از یک پایگاه داده استخراج کرد.
۲	انتخاب کلمات کلیدی با فراوانی بالا	در تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی، از بخش‌های مختلف یک سند از جمله عنوان، چکیده، کلمات کلیدی و غیره می‌توان برای مطالعه رابطه بین مباحث استفاده کرد. فراوانی وقوع کلمات کلیدی نشانگر اهمیت و تمرکز تحقیقات است.
۳	ایجاد شبکه مشترک کلمات	برای تولید یک تحلیل بصری از ساختار فکری در یک زمینه تحقیق، یک نقشه علمی برای نمایش موضوعات ارائه شده است. نگاشت مفهومی بر اساس حوزه هستی‌شناسانه ^۵ و تعداد دفعات شمارش مفاهیم در زمینه‌های هدف (خلاصه‌ها، کلمات کلیدی، عناوین و ...) تهیه می‌شود. هر کلمه کلیدی به‌عنوان یک گره ^۶ در نظر گرفته می‌شد و پیوند نمایانگر رابطه رخداد کلمات کلیدی است. این را می‌توان یک ماتریس تجسم هم‌واژگانی نیز نامید.
۴	تجزیه و تحلیل خوشه‌ای ^۷	نقشه مجسم ^۸ و ویژگی‌های شبکه آن (مرکزیت و چگالی هر خوشه) با تجزیه و تحلیل ماتریس هم‌زمان وقایع ^۹ به‌دست آمده است.

منبع: (چن و دیگران، ۲۰۱۹؛ گان و ونگ^{۱۰}، ۲۰۱۵)

اطلاعات کتاب‌شناختی مربوط به «حکمرانی مشارکتی» با استفاده از تجسم شباهت (VOS) به وسیله تکنیک متن

1. Science of science
2. Chen, Li, Sun & Wu
3. Hotspots
4. Zhu & Zhang
5. Domain ontology
6. Node
7. Cluster analysis
8. Visualization map
9. Analyzing the co-occurrence matrix
10. Gan & Wang

کاوی و تجسم متن وی‌اَس و یور^۱ نسخه ۱.۶.۸ (مرکز مطالعات علوم و فناوری، دانشگاه لیدن، هلند) تجزیه و تحلیل شد. وی‌اَس و یور تجسمات مبتنی بر فاصله شبکه‌های کتاب‌شناسی را ارائه می‌دهد. وی‌اَس و یور همچنین برخی از ویژگی‌های ویژه متن کاوی را دارد. این نرم‌افزار علاوه بر ترسیم نقشه، خوشه‌بندی مفاهیم را با رنگ‌های خاص مشخص می‌کند. تعداد خوشه‌ها با یک پارامتر وضوح تعیین می‌شود و پارامتر با وضوح بالاتر نماینده^۲ تعداد بیشتری از خوشه‌ها است (گان و همکاران^۳، ۲۰۱۹) این نرم‌افزار با استفاده از یک الگوریتم خوشه‌بندی پیش فرض، به‌طور خودکار اصطلاحات حکمرانی مشارکتی را با هم مرتبط می‌کند.

در یک شبکه کتاب‌شناسی، اغلب تفاوت‌های زیادی بین گره‌ها در تعداد روابط آن‌ها با گره‌های^۴ دیگر وجود دارد. در تجزیه و تحلیل شبکه‌های کتاب‌شناسی، معمولاً کاربر باید نرمال کردن^۵ اختلافات بین گره‌ها را انجام دهد (رئیس‌زاده و همکاران، ۲۰۱۸). پس از وارد کردن داده به نرم‌افزار وی‌اَس و یور، تجزیه و تحلیل شبکه‌های نویسندگان و اصطلاحات حکمرانی مشارکتی با فراوانی بالا و توزیع اصطلاحات با تکرار بالا^۶ حکمرانی مشارکتی توسط نرم‌افزار وی‌اَس و یور با نقشه‌های دو بعدی^۷ نمایش داده می‌شود. همچنین، برای تحلیل و ایجاد نمودارها اطلاعات کتاب‌شناختی هر نشریه، از جمله نویسنده، کشور و سال انتشار از نرم‌افزار اکسل استفاده شد. در ادامه، بر اساس مراحل گفته شده در تحلیل هم‌واژگانی، مطالب ارائه می‌شوند.

مرحله ۱. جمع‌آوری داده‌ها

اطلاعات مربوط به انجام این تحلیل در پایگاه وب آو ساینس^۸ جمع‌آوری شده که مهم‌ترین، معتبرترین و گسترده‌ترین پایگاه داده کتاب‌شناسی در زمینه‌های مرتبط با علوم اجتماعی است (نجران سانچز^۹، ۲۰۲۰). جامعه آماری این مطالعه شامل کلیه انتشارات نمایه شده مربوط به حوزه حکمرانی مشارکتی است.

مرحله ۲. انتخاب کلمات کلیدی با فراوانی بالا

با جست‌وجوی ساختار یافته‌ای از کلمات کلیدی اسناد، عناوین و خلاصه‌ها از سال ۱۹۹۹ تا جولای ۲۰۲۳ (۲۵ سال گذشته) مورد بررسی قرار گرفت. کلمه کلیدی «حکمرانی مشارکتی» به بخش جست‌وجوی پیشرفته وارد شد و عناوین، نویسندگان، فهرست مجلات و سایر اطلاعات کتاب‌شناختی مورد نیاز مقالات با استفاده از فیلترهای در نظر گرفته شده ذخیره شدند. جدول ۲ پروتکل جست‌وجو را نشان می‌دهد.

1. VOSviewer
2. Representative
3. Gan et al.
4. Nodes
5. Normalization
6. High frequency terms
7. 7-dimensional maps
8. Web of Science
9. Nájera-Sánchez

جدول ۲. پروتکل جست‌وجو در پایگاه وب آو ساینس

پایگاه داده WoS	بازه زمانی	نوع سند	معیار جست‌وجو	کلید واژه پایه
Social Science Citation Index (SSCI) Science Citation Index (SCI) Emerging Sources Citation Index (ESCI)	تا جولای ۲۰۲۳	کتاب، مقاله و ...	موضوع پژوهش	Participatory Governance Collaborative Governance Shared Governance Network Governance

از نظر ورودی و خروجی، تجزیه و تحلیل هم‌واژگانی با استفاده از مجموعه‌ای از اسناد انجام می‌شود که نشان‌دهنده اطلاعات اصطلاحاتی است که در آن‌ها وجود دارد و با آن‌ها ارتباط دارند. این اصطلاحات اغلب به عنوان کلمات کلیدی معرفی می‌شوند (اورتیز دو اوربینا کربادو و همکاران، ۲۰۱۸). شایان ذکر است، برای بهبود کیفیت داده‌ها، کلمات کلیدی بی‌معنا یا با معنی عمومی یا عبارات نامشخص یا کلمات با فراوانی کم حذف می‌شوند تا ویژگی‌های واژگان اصلی مشخص‌تر و مشهودتر شوند (وو و سان^۱، ۲۰۱۴؛ کوبو و دیگران، ۲۰۱۷).

مرحله ۳. ایجاد شبکه مشترک کلمات

همان‌طور که بیان شد، ایجاد شبکه مشترک کلمات در نمایش روابط علمی اتفاق می‌افتد. در این شبکه، نمایشی فضایی از چگونگی ارتباط ساختارها، رشته‌ها، تخصص‌ها و اسناد یا نویسندگان با یکدیگر ارائه می‌شود (کوبو و همکاران، ۲۰۱۸). از این روش برای نشان دادن و کشف عناصر کلیدی پنهان (اسناد، نویسندگان، مؤسسه‌ها، موضوعات و غیره) در زمینه‌های مختلف تحقیق استفاده می‌شود (کوبو و همکاران، ۲۰۱۷).

نمایش روابط علمی شامل سه عنصر است: گره‌ها، خط‌ها و خوشه‌ها. گره‌های با اندازه بزرگ‌تر نشان می‌دهد که این گره با گره‌های دیگر ارتباط تنگاتنگی دارد و نقش‌های مهم‌تری را در شبکه ایفا می‌کند. خطوط بین گره‌ها بیانگر ارتباط بین آن‌هاست. هرچه دو گره نزدیک‌تر باشند، تعداد خطوط بیشتر است. این خوشه‌ها برای مشخص کردن دسته‌های مختلف نقاط مهم تحقیق توسط شبکه‌های مدولار استفاده می‌شوند. این کلمات کلیدی در یک خوشه مشابه معمولاً با یکدیگر رابطه قوی دارند (وانگ و همکاران، ۲۰۱۹).

مرحله ۴. تجزیه و تحلیل خوشه‌ای

تجزیه و تحلیل خوشه‌ای به صورت گسترده در کتاب‌شناسی استفاده می‌شود و با تجزیه و تحلیل اطلاعات کلیدی استخراج شده از پایگاه داده، مانند تعداد ارجاعات، نویسندگان، کلمات کلیدی و غیره، بینشی در مورد مقدار زیادی از متن ساختار یافته فراهم می‌کند (سانگ و همکاران، ۲۰۲۰).

تجزیه و تحلیل خوشه‌ای یک روش گسترده برای داده‌کاوی به منظور تجسم و تحلیل کتاب‌شناسی است. نتایج حاصل از خوشه‌بندی می‌تواند به صورت گرافیکی روند ادغام و خوشه‌ها را نشان دهد (وی و همکاران^۲، ۲۰۱۹). در انجام

تجزیه و تحلیل کلمات ما می‌توانیم الگوهای خاصی از خوشه‌بندی را بین مقالات علمی ضبط شده در جریان فعلی شناسایی کنیم. با انجام آنالیز محتوای معنایی، می‌توان مشاهده کرد که مضامین در هر یک از این خوشه‌ها به چه میزان رواج دارند. در داخل بدنه، اشکال خاصی از خوشه‌بندی به‌خصوص حول کلمات کلیدی غالب مشاهده می‌شود. در درون آن خوشه‌ها، ما می‌توانیم برخی از وابستگی‌های معنایی را نیز مشاهده کنیم (نگوین، ۲۰۱۹).

خوشه‌ها با استفاده از روش استحکام اتصال^۱ تعیین می‌شوند. استحکام کل لینک^۲ به‌عنوان تعداد پیوندهایی که یک گره با همه گره‌های دیگر شبکه به اشتراک می‌گذارد، تعریف شده است. مفاهیمی که متعلق به یک خوشه هستند با همان رنگ نمایش داده می‌شوند. آن‌ها اغلب بیشتر از خوشه‌های خارج از خود هم‌زمان اتفاق می‌افتند (نگوین، ۲۰۱۹).

هر موضوع را می‌توان با دو روش مرکزیت و تراکم توصیف کرد (رامیرز و همکاران، ۲۰۱۹). شاخص مرکزیت یکی از شاخص‌های مهم در تحلیل شبکه هم‌رخدادی واژگان است. این شاخص، اشاره به موقعیت گره‌های خاص در داخل شبکه دارد و ارزش هر گره با شمارش تعداد همسایگانش به‌دست می‌آید. تعداد همسایگان بر اساس رابط‌هایی که به آن گره متصل هستند، به‌دست می‌آید. در یک شبکه هم‌رخدادی واژگان، هر چه درجه مرکزیت یک واژه بیشتر باشد، ارتباطات شبکه‌ای بیشتری داشته و تأثیرگذارتر است. مرکزیت میزان تعامل یک شبکه با شبکه‌های دیگر را اندازه‌گیری می‌کند. از سوی دیگر، تراکم داخلی شبکه را اندازه‌گیری می‌کند (نجرا سانچز، ۲۰۲۰). اکنون با استفاده از توضیحات داده شده، به تجزیه و تحلیل داده‌ها پرداخته می‌شود.

یافته‌های پژوهش

پاسخ به سؤال ۱: روند انتشارات در حوزه حکمرانی مشارکتی در طول سال‌ها چگونه است؟

با استفاده از پروتکل جدول ۲، در جست‌وجو از سال ۱۹۹۹ تا جولای ۲۰۲۳ مجموع ۳۵۸۰۰ سند^۳ منتشر شده است که توزیع فراوانی آن‌ها در شکل ۱ نشان داده شده است.

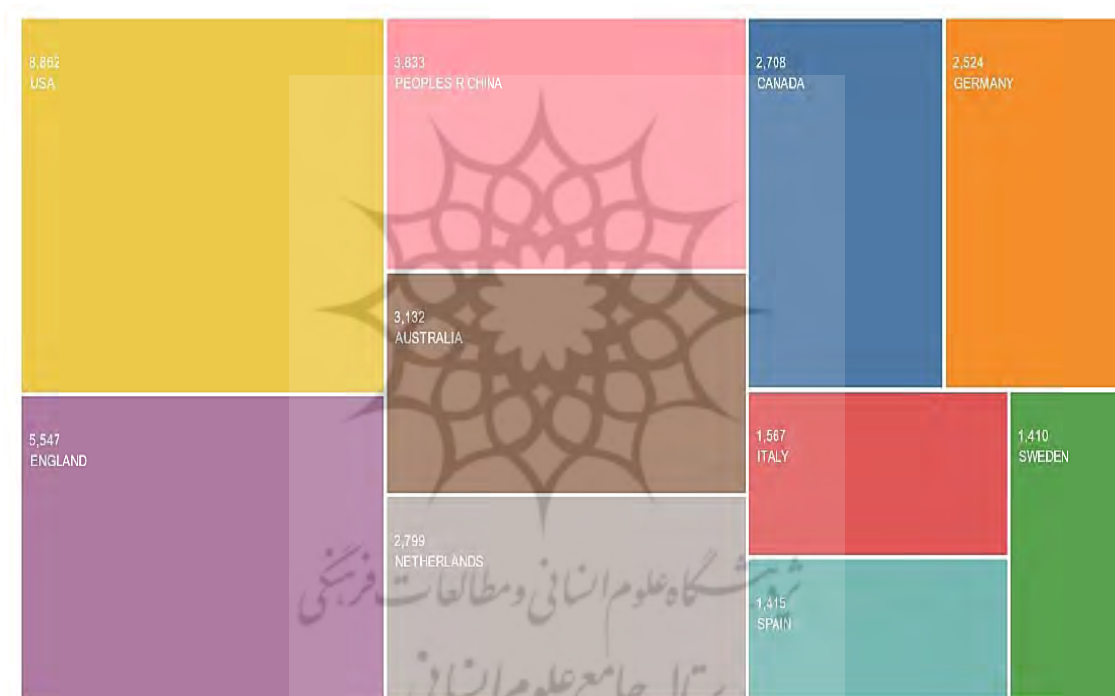
شکل ۱. تعداد کل اسناد منتشر شده تا جولای ۲۰۲۳

1. Association strength
2. Total link strength
3. Total Publications

یافته‌ها نشان می‌دهد که تعداد اسناد از صد مقاله در سال ۱۹۹۹ به ۵۰۰۰ مقاله در سال ۲۰۲۲ رسیده است که رشد بسیار صعودی را نشان می‌دهد و این مسئله نشان‌دهنده اهمیت یافتن این حوزه تحقیقاتی است.

پاسخ به سؤال ۲: کدام کشورها و مؤلفان بیشترین تألیفات در این حوزه را دارند؟

یافته‌ها نشان می‌دهد در مجموع ۱۹۷ کشور در حوزه حکمرانی مشارکتی انتشارات داشته‌اند که در بین آن‌ها کشورهای آمریکا با ۸۸۶۲ مدرک، انگلستان با ۵۵۴۷ مدرک، چین با ۳۸۳۳ مدرک، استرالیا با ۳۱۳۲ مدرک و هلند با ۲۷۹۹ مدرک بیشترین انتشارات را در این حوزه ثبت کرده‌اند. شکل ۲ کشورهایایی که بیشترین انتشارات را در حوزه حکمرانی مشارکتی داشته‌اند، نشان می‌دهد.

شکل ۲. کشورهای دارای بیشترین انتشارات در حوزه حکمرانی مشارکتی

در بین مؤلفان نیز بودین^۱ با ۵۸ رکورد، لی وای^۲ با ۴۲ رکورد و لی ایکس^۳ با ۴۰ رکورد مؤلفانی هستند که بیشترین مقالات را ثبت کرده‌اند. شکل ۳ مؤلفان دارای بیشترین تألیف را در حوزه حکمرانی مشارکتی نشان می‌دهد.

1. Bodin
2. Li Y
3. Li X

شکل ۳. مؤلفان دارای بیشترین تألیف در حوزه حکمرانی مشارکتی

مهم‌ترین نویسندگان پرتألیف در حوزه حکمرانی مشارکتی به اختصار در جدول ۳ معرفی شده‌اند.

جدول ۳. معرفی برخی از مؤلفان دارای بیشترین تألیف در حوزه حکمرانی مشارکتی

حوزه‌های علاقه‌مندی/پژوهشی	سمت	اسامی	ردیف
حکمرانی محیط زیستی، حکمرانی شرکتی، مدیریت منابع طبیعی، علوم محیط زیست، مدل‌سازی نظام‌های اجتماعی-بوم‌شناسی، تحلیل شبکه‌های اجتماعی	استاد مرکز تاب آوری دانشگاه استکهلم	اورجان بُدین ^۱	۱
حکمرانی محیط زیستی، حکمرانی شرکتی، مدیریت منابع طبیعی و پایداری	استاد دانشکده محیط زیست، منابع طبیعی و پایداری دانشگاه واترلو، کانادا	درک آرمیتیج ^۲	۲
حکمرانی شبکه‌ای، مدیریت دولتی، حکمرانی شرکتی، میانجی‌گری و برندسازی	استاد گروه مدیریت دولتی دانشگاه اراسموس روتردام، هلند	اریک هنس کلیجن ^۳	۳
حکمرانی محیط زیستی، مدیریت منابع طبیعی، نظریه نهادگرا، خامشی‌گذاری عمومی	استاد دانشکده جغرافیا دانشگاه آریزونا، آمریکا	اندرا گرلک ^۴	۴
حکمرانی منابع طبیعی و مدیریت جنگل‌ها، تنوع زیستی و خدمات اکوسیستم‌ها	استاد مدیریت منابع طبیعی و جنگل دانشگاه علوم کشاورزی سوئد	پر انگلستام ^۵	۵

1. Orjan Bodin
2. Derek Armitage
3. Erik Hans Klijn
4. Andrea K. Gerlak
5. Per Angelstam

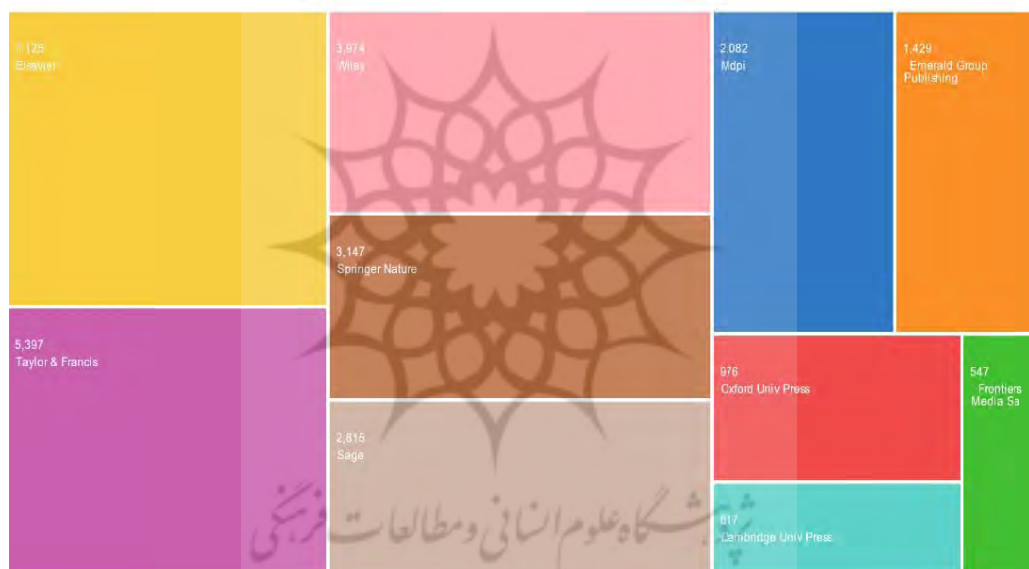

نکته قابل توجه اینکه، مؤلفانی که در میان ۱۰ مؤلف برتر از کشورهای آسیای شرقی بودند، به دلیل تشابه اسمی، یک اسم و فامیل مشخص برای یک نفر نبوده و چند نفر را با وابستگی‌های^۱ مختلف شامل می‌شود. برای مثال Y Lie در مجموع مقالات به یک فرد خاص اشاره ندارد، اما همه نویسندگانی که اسم و فامیل مختصر آن‌ها Y Lie است، در مجموع ۴۲ مقاله در حوزه حکمرانی مشارکتی دارند.

براساس یافته‌های حاصل از بررسی حوزه‌های پژوهشی افراد دارای پرتالیف، در موضوعات ذیل حکمرانی مشارکتی، موضوعات حکمرانی در بخش‌های محیط زیست به ویژه حکمرانی منابع طبیعی و همچنین موضوع حکمرانی شرکتی دارای بیشترین توجه از سوی این افراد است.

پاسخ به سؤال ۳: چه مجلاتی بیشتر مقالات را منتشر می‌کنند؟

۱۰ مورد از مهم‌ترین مجلات شناسایی شده در موضوع تحقیق نیز مطابق شکل ۴ است.

شکل ۴. مهم‌ترین مجلات در حوزه حکمرانی مشارکتی

نتایج نشان داد از بین منابع انتشاراتی، پنج مجله که بیشترین تعداد مقالات را در این حوزه منتشر کرده‌اند

عبارت‌انداز:

الزویر^۲ با ۷۱۲۵ مدرک، تیلر و فرانسیز^۳ با ۵۳۹۷ مدرک، ویلی^۴ با ۳۹۷۴ مدرک، اشپرینگر نیچر^۵ با ۳۱۴۷ مدرک و

سیج^۶ با ۲۸۱۵ مدرک.

1. Affiliation
2. Elsevier
3. Taylor & Francis
4. Wiley
5. Springer Nature
6. Sage

پاسخ به سؤال ۴: مرتبط ترین موضوعات در حوزه تحقیق چیست؟

با استفاده از پروتکل جدول ۲ اسناد تحقیقاتی منتشر شده در حوزه تحقیقاتی حکمرانی مشارکتی شناسایی شد که مهم‌ترین کلمات کلیدی آن‌ها بدین صورت است: «حکمرانی، مدیریت، شبکه، خط‌مشی، حکمرانی شرکتی، سیاست، مشارکت، قدرت، تشریک مساعی و اعتماد»^۱. در این بخش کلمات کلیدی با فراوانی بالا در حوزه حکمرانی مشارکتی مورد بحث قرار می‌گیرد. در مجموع ۱۰ کلمه اصلی پرکاربرد که نمایانگر خصوصیات اصلی و ابعاد موضوع و مطالعه موردی در حوزه تحقیق است، برای تجزیه و تحلیل دامنه نمونه^۲ شناسایی شده است. این ۱۰ کلمه با بالاترین لینک و رخداد و تکرار مشاهده در جدول ۴ نشان داده شده است.

جدول ۴. دسته بندی کلمات کلیدی حوزه تحقیق

ردیف	کلید واژه	استحکام کل	پیوند	رخداد
۱	حکمرانی	۸۴۵۰۴	۲۰۹۷	۱۲۷۷۲
۲	مدیریت	۳۳۸۰۴	۱۹۸۰	۴۷۰۳
۳	شبکه	۲۲۳۰۸	۱۸۴۶	۳۱۱۶
۴	خط‌مشی	۱۹۹۹۰	۱۸۲۰	۲۸۳۱
۵	حکمرانی شرکتی	۱۴۹۳۰	۱۰۳۶	۲۲۵۴
۶	سیاست	۱۵۲۳۵	۱۵۵۳	۲۱۳۶
۷	مشارکت	۱۲۹۶۴	۱۴۹۹	۱۷۷۲
۸	قدرت	۱۰۵۳۸	۱۶۰۵	۱۴۷۶
۹	تشریک مساعی	۹۵۷۶	۱۳۷۹	۱۲۹۹
۱۰	اعتماد	۸۴۹۹	۱۲۹۰	۱۱۳۹

بر اساس داده‌های جدول ۴، می‌توان نتیجه گرفت که این ۱۰ کلمه دارای بیشترین اهمیت در نقشه علمی تحقیق هستند و گره‌ها و لینک‌های زیادی با آن‌ها در ارتباط هستند. طبق اطلاعات به دست آمده، حکمرانی با ۱۲۷۷۲ رخداد^۳ و ۲۰۹۷ پیوند^۴ دارای بیشترین رخداد و پیوند در شبکه است و به عنوان متمرکزترین و متراکم ترین کلمه، و مدیریت با ۴۷۰۳ رخداد و ۱۹۸۰ پیوند دومین رتبه و شبکه با ۳۱۱۶ رخداد و ۱۸۴۶ پیوند به عنوان سومین رتبه متمرکز و متراکم شناسایی شد. همان طور که در جدول ۴ نشان داده شده است، مفهوم حکمرانی مشارکتی با سه مفهوم اصلی «مدیریت»، «شبکه» و «خط‌مشی» پیوند مستحکم‌تری دارد و تا حد زیادی براساس این مفاهیم تعریف می‌شود. بیشترین قرابت مفهوم حکمرانی با «مدیریت» است که در این زمینه دلایل متعددی قابل بیان است. از یک سو لایه پشتیبان و مکمل مفهوم حکمرانی، مفهوم مدیریت است. حکمرانی به منزله راهبری امور و ترسیم تصویر کلی حرکت، نیازمند برنامه‌ریزی، هماهنگی و سازمان‌دهی توسط لایه مدیریت دارد و تحقق حکمرانی با مدیریت و اقدامات این لایه میسر می‌شود. همان

1. «governance, management, network, policy, corporate governance, politics, participation, power, collaboration, trust»
2. Scope of the sample
3. Occurrences
4. Links

طور که در جدول ۴ نیز مشخص است، دومین واژه دارای بیشترین رخداد، واژه «شبکه» است که بیانگر ساختار غالب حکمرانی مشارکتی در مقایسه با ساختارهای سلسله‌مراتبی و بازار محور است. همچنین، مفهوم «خطمشی»، کارکرد اصلی حکمرانی به حساب می‌آید. بسیاری از نظام‌های حکمرانی بخشی نظیر حکمرانی سلامت، حکمرانی آب و نظایر آن و همچنین حکمرانی در مقیاس‌های مختلف محلی، منطقه‌ای و جهانی براساس خطمشی‌های وضع شده و پیامدهای اجرای آن سنجیده می‌شوند. بنابراین هم‌پیوندی بالای میان مفهوم حکمرانی مشارکتی با سه مفهوم مدیریت، شبکه و خطمشی در پژوهش‌های صورت گرفته در مقیاس جهانی را می‌توان با کارکردهای ویژه این مفاهیم که محتوا و کارکرد اصلی حکمرانی است تفسیر کرد. به عبارتی، «خطمشی»، ساختار و نحوه هماهنگی میان اجزا، عناصر، نهادها و سازمان‌ها در قالب «شبکه» است و شبکه‌ها نظام‌های اجرایی، تحقق و پیاده‌سازی حکمرانی به‌واسطه «مدیریت» هستند.

سایر واژگان هم‌پیوند نیز تحلیل‌های جداگانه‌ای را می‌توانند به‌دنبال داشته باشند. برای مثال یکی از ریشه‌های نظری و علوم اصلی حوزه حکمرانی علم سیاست است که پیوند بالای مفهوم حکمرانی با دو مفاهیم «قدرت» و «سیاست» نشان‌دهنده همین مسئله است. «مشارکت» و «تشریک مساعی» نیز دو مفهوم کلیدی در فضای حکمرانی مشارکتی است و مفهوم تشریک مساعی، نحوه همکاری در مدل حکمرانی مشارکتی را مشخص می‌کند. همچنین مفهوم «اعتماد» به‌عنوان یک مفهوم مرکزی در حکمرانی قابل تبیین است، به نحوی که تا اعتماد بین مردم و مسئولان وجود نداشته باشد، حکمرانی مشارکتی اتفاق نمی‌افتد. در الگوی اداره سنتی، مفهوم و ارزش محوری کنترل و نظم سلسله‌مراتبی است، در الگوی مدیریت و مدیریت‌گرایی، ارزش‌های محوری رقابت و قیمت است، اما در الگوی حکمرانی مبتنی بر شبکه‌ها، ارزش محوری، اعتماد و اعتمادآفرینی است که این مفهوم خودش را در شبکه مفاهیم به‌دست آمده به خوبی نشان می‌دهد.

پاسخ به سؤال ۵: حوزه‌های اصلی در حوزه حکمرانی مشارکتی چیست؟

براساس یافته‌های به‌دست آمده، تقسیم‌بندی خوشه‌ها در جدول ۵ نشان داده شده است.

جدول ۵. خوشه‌ها

شماره خوشه	رنگ	دسته	زیر مجموعه خوشه	استحکام کل لینک
۱	قرمز	مشارکت	۲۷۰	۳۳۸۰۴
۲	سبز	حکمرانی	۲۳۵	۸۴۵۰۴
۳	آبی	حکمرانی شرکتی	۱۷۶	۱۴۹۳۰
۴	زرد	دولت ^۱	۱۵۷	۴۹۷۹
۵	مشکی	تشریک مساعی	۱۵۵	۹۵۷۶

اولین خوشه (قرمز) مربوط به دسته مشارکت می‌باشد که با ۲۷۰ زیرخوشه دارای بیشترین زیر خوشه در کل شبکه است. دومین خوشه (سبز) مربوط به حکمرانی با ۲۳۵ زیرخوشه می‌باشد که با توجه به اینکه دارای بیشترین رخداد و

است. در سال ۲۰۱۰ متداول‌ترین کلمات روابط خریدار و فروشنده^۱، اتحاد استراتژیک^۲، ترکیب هیئت مدیره^۳، سرمایه‌گذاری‌های مشترک^۴ بوده‌اند. با نزدیک شدن به سال ۲۰۲۲ کلمات حکمرانی، مدیریت، سیاست و حکمرانی مشارکتی مهم‌ترین کلمات هستند.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

در این پژوهش تلاش بر این بود تا با تحلیل هم‌واژگانی، نقاط داغ پژوهشی، چگونگی ارتباط بین موضوعات و نحوه تأثیرگذاری آن‌ها در حوزه حکمرانی مشارکتی مشخص شود. بررسی تعداد اسناد منتشر شده و همچنین مجموع اسنادها در سالیان اخیر، نشان می‌دهد که حوزه حکمرانی مشارکتی با استقبال پژوهشگران مواجه شده و با رشد صعودی از ۱۰۰ مقاله در سال ۱۹۹۹ به ۵۰۰۰ مقاله در سال ۲۰۲۲ رسیده است. در این بین کشورهای آمریکا با ۸۸۶۲ مدرک، انگلستان با ۵۵۴۷ مدرک، چین با ۳۸۳۳ مدرک، استرالیا با ۳۱۳۲ مدرک و هلند با ۲۷۹۹ مدرک بیشترین انتشارات را در این حوزه ثبت کرده‌اند. فراگیر شدن و تبدیل شدن موضوع حکمرانی به یک جریان تولید علم نشان از تمرکز مطالعات بر چگونگی ایجاد مشارکت در جوامع دارد؛ زیرا دولت‌ها در بسیاری از کشورها با بی‌اعتمادی‌هایی از سوی عموم مردم مواجهند که مقبولیت آن‌ها را زیر سؤال می‌برند. بنابراین، جهت‌دهی پژوهش‌ها به سمت تبیین مفهوم، نظریات و اجرای آموزه‌های حکمرانی، تلاش و فرصتی برای بازسازی روابط دولت و مردم و ترمیم اعتماد تا حدی از دست رفته در فضای جدید با الگوهای مشارکتی، چندسطحی و اقتضایی کنونی است. از سوی دیگر، حکمرانی با صفاتی نظیر حکمرانی مطلوب یا شایسته مطالبه عمومی به شمار می‌رود، از این رو دانش حکمرانی و توسعه آن، برآمده از مطالبه عمومی و در پاسخ به آن برای تدبیر شایسته امور عمومی و اجرای اثربخش آن است.

بررسی حوزه‌های موضوعی پژوهش‌ها نشان داد که بیشترین تعداد انتشارات در حوزه حکمرانی مشارکتی، در بخش محیط زیست، منابع طبیعی و اکوسیستم‌ها و شرکت‌هاست. یکی از دلایل تمرکز مطالعات اخیر حوزه حکمرانی مشارکتی در حوزه‌های محیط زیست و منابع طبیعی، اهمیت یافتن مسائل محیط زیستی در مقیاس جهانی در سال‌ها و دهه‌های اخیر به‌ویژه پدیده‌های گرمایش زمین، تغییرات اقلیمی، بحران آب و نظایر آن است که نحوه مواجهه با این مسائل و پیامدهای آن از منظر حکمرانی به‌ویژه با مشارکت ذی‌نفعان مختلف، کانون بحث‌های نظری و عملی قرار گرفته است. از این رو طبیعی است که غالب محققان و پژوهشگران پرتألیف در این حوزه از دانشکده‌های محیط زیست و منابع طبیعی باشند. پس از این دو حوزه غالب، زمینه‌های پژوهشی دیگری نظیر حکمرانی اداری و حقوقی، فناوری‌های نوین، جغرافیا، روابط بین‌الملل، مطالعات شهری و حوزه مهندسی مورد توجه بوده است. یافته‌های حاصل از ترسیم نقشه هم‌رخدادی واژگان نیز نشان می‌دهد با توجه به شاخص‌های مرکزیت و تراکم، موضوع «حکمرانی» دارای بزرگ‌ترین گره و بیشترین پیوند بوده و موضوعات مرتبط با آن از قبیل، مدیریت، خطمشی، شبکه، حکمرانی شرکتی و سیاست دارای بیشترین پیوند

1. Buyer-seller relationships
2. Strategic alliance
3. Board composition
4. Joint ventures

هستند. در تفسیر این قرابت و هم‌پیوندی‌ها می‌توان عنوان کرد که محتوا و کارکرد اصلی حکمرانی، «خطمشی»، ساختار و نحوه هماهنگی میان اجزا، عناصر، نهادها و سازمان‌ها براساس «شبکه» شکل گرفته و نظام‌های اجرایی، تحقق و پیاده‌سازی حکمرانی به واسطه «مدیریت» صورت می‌پذیرد. این کلیدواژه‌ها مفاهیم نزدیک با کلمه حکمرانی را نشان می‌دهند. با تحلیل نقشه هم‌زمانی کلمات کلیدی در زمینه حکمرانی مشارکتی نیز در سیر تحول علمی می‌توان به این نتیجه رسید که مشارکت در سال‌های قبل از ۲۰۱۰ در سطح خرد و سازمانی مطرح بوده ولی در سال‌های نزدیک به ۲۰۲۲ در سطح کلان از قبیل، حکمرانی و سیاست مطرح می‌شود.

با توجه به اینکه حکمرانی مشارکتی و مردمی مورد توجه مسئولان و مدیران کشور در سالیان اخیر قرار گرفته است، نتایج این پژوهش می‌تواند کمک شایانی به ترویج ادبیات این حوزه کند و برای پژوهشگرانی که تمایل به پژوهش در این حوزه را دارند، می‌تواند در فهم وضعیت دانش موجود و هدایت سیاست‌های علمی راه‌گشا باشد. با توجه به مطالب بیان شده، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی به منظور احاطه بیشتر به دانش تولید شده در حوزه حکمرانی مشارکتی:

۱. پژوهش‌های علم‌سنجی در سایر حوزه‌های حکمرانی از قبیل: محلی، بخشی و موضوعی نیز انجام شود.
۲. پژوهش‌های علم‌سنجی در سایر پایگاه‌های علمی از قبیل: اسکپوس، مدلاین و IEEE نیز انجام شود و نتایج آن با پژوهش حاضر مقایسه شود.
۳. ابزارهای حکمرانی مشارکتی در ساحات اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی متناسب با شرایط بومی کشور شناسایی شود.
۴. مدل پیاده‌سازی حکمرانی مشارکتی در کشور طراحی شود.
۵. پیامدهای و دستاوردها پیاده‌سازی حکمرانی مشارکتی در ارکان مختلف کشور بررسی شود.
۶. دلایل احتمالی عدم مشارکت در حکمرانی یا مشارکت پایین برخی از اقشار مردم در حکمرانی شناسایی و آسیب شناسی شود.

منابع

- ابراهیمی کیاسری، حمیدرضا؛ الوانی، سید مهدی و معمارزاده طهران، غلامرضا (۱۴۰۲). ارزیابی ترکیبی از عوامل مؤثر بر مشارکت شهروندان در خطمشی‌های نظام آموزشی و پرورشی ایران، مدیریت دولتی، ۱۵ (۲)، ۲۵۷-۲۳۰.
- جوادی، مجتبی و امامی، سید مجتبی (۱۴۰۰). حکمرانی پژوهش: ماهیت، گستره و ابزارها. مدیریت دولتی، ۱۳ (۲)، ۲۳۳-۲۷۶.
- حاضری، افسانه؛ مکی‌زاده، فاطمه و بیک خورمیزی، فرزانه (۱۳۹۵). تحلیل هم‌واژگانی مقالات مستخرج از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی. پژوهشنامه علم‌سنجی، ۲ (۴)، ۴۹-۶۲.
- زندرضوی، سیده بهار؛ خانیکی، هادی؛ نصراللهی، اکبر و بوستانی، داریوش (۱۳۹۷). درخواست حکمرانی مشارکتی و پایداری منابع آب بررسی کیفی ادراک ارتباطی دی‌نفعان آب‌های زیرزمینی دشت رفسنجان. مجله مطالعات اجتماعی ایران، ۱۲ (۴)، ۴۴-۶۴.

- صدیقی، مه‌ری (۱۳۹۳). بررسی کاربرد روش تحلیل هم‌رخدادی واژگان در ترسیم ساختار حوزه‌های علمی (مطالعه موردی: حوزه اطلاع سنجی). *پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات*، ۳۰(۲)، ۳۷۳-۳۹۶.
- محمدزاده، علی؛ پیران‌نژاد، علی و مختاریان‌پور، مجید (۱۴۰۰). واکاوی مفهوم مشارکت شهروندی: به سوی سامان‌دهی نظری. *مدیریت دولتی*، ۱۳(۳)، ۴۷۸-۵۰۵.
- محمدی، نعمیه؛ دانایی‌فرد، حسن (۱۳۹۸). الگوی حکمرانی مشارکتی توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر در ایران: رویکرد نهادی. *فصلنامه پژوهش‌های سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی انرژی*، ۵(۳)، ۶۷-۹۵.
- میرباقری، سیدمحسن؛ رفیعی‌آتانی، عطاالله و پارسا‌نژاد، محمدرضا (۱۴۰۱). طراحی الگوی مفهومی حکمرانی مشارکتی در ایران: رویکرد داده بنیاد. *فصلنامه علمی راهبرد*، ۳۱(۲)، ۱۹۵-۲۱۸.
- نیک‌کار، ملیحه؛ علیجانی، رحیم و کرمی، نوراله (۱۳۹۷). ترسیم نقشه موضوعی تولیدات علمی حوزه جراحی با استفاده از نرم‌افزار VOS Viewer. *فصلنامه جراحی ایران*، ۲۵(۴)، ۴۷-۵۵.

References

- Altschuler, D. & Corrales, J. (2013). *The promise of participation: Experiments in participatory governance in Honduras and Guatemala*. Springer.
- Batory, A. & Svensson, S. (2019). The use and abuse of participatory governance by populist governments. *Policy and Politics*, 47(2), 227-244. <https://doi.org/10.1332/030557319X15487805848586>
- Cabeza Ramirez, L. J., Sanchez-Canizares, S. M. & Fuentes-Garcia, F. J. (2019). Past Themes and Tracking Research Trends in Entrepreneurship: A Co-Word, Cites and Usage Count Analysis. *Sustainability*, 11(11). <https://doi.org/10.3390/su11113121>
- Chen, X., Li, J., Sun, X. & Wu, D. (2019). Early identification of intellectual structure based on co-word analysis from research grants. *Scientometrics*, 121(1), 349-369. <https://doi.org/10.1007/s11192-019-03187-9>
- Cobo, Manuel J, Wang, W., Laengle, S., Merigó, J. M., Yu, D. & Herrera-Viedma, E. (2018). Co-words analysis of the last ten years of the International journal of uncertainty, fuzziness and knowledge-based systems. *International Conference on Information Processing and Management of Uncertainty in Knowledge-Based Systems*, 667-677.
- Cobo, Manuel Jesus, Pérez, I. J., Cabrerizo, F. J., Alonso, S. & Herrera-Viedma, E. (2017). Co-words analysis of the last ten years of the fuzzy decision making research area. *In Advances in Fuzzy Logic and Technology 2017 (pp. 497-508)*. Springer.
- Corrales-Garay, D., Ortiz-de-Urbina-Criado, M. & Mora-Valentin, E.-M. (2019). Knowledge areas, themes and future research on open data: A co-word analysis. *Government Information Quarterly*, 36(1), 77-87. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2018.10.008>

- de la Hoz-Correa, A., Muñoz-Leiva, F. & Bakucz, M. (2018). Past themes and future trends in medical tourism research: A co-word analysis. *Tourism Management*, 65, 200–211. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2017.10.001>
- Ebrahimi Kiasari, H., Alvani, S. M. & Memarzadeh Tehran, G. (2023). Combinational Assessment of the Factors Affecting Public Participation in Iranian Educational Policies. *Journal of Public Administration*, 15(2), 230-257. doi: 10.22059/jipa.2023.351493.3247 (in Persian)
- Emerson, K. & Nabatchi, T. (2015). Evaluating the productivity of collaborative governance regimes: A performance matrix. *Public Performance & Management Review*, 38(4), 717–747.
- Feng, J., Zhang, Y. Q. & Zhang, H. (2017). Improving the co-word analysis method based on semantic distance. *Scientometrics*, 111(3), 1521–1531. <https://doi.org/10.1007/s11192-017-2286-1>
- Fischer, F. (2012). *Participatory governance: From theory to practice*. In The Oxford handbook of governance.
- Forde, C. (2020). Participatory governance in Ireland: Institutional innovation and the quest for joined-up thinking. *Administration*, 68(3), 1–20. <https://doi.org/10.2478/admin-2020-0013>
- Gan, C. & Wang, W. (2015). Research characteristics and status on social media in China: A bibliometric and co-word analysis. *Scientometrics*, 105(2), 1167–1182. <https://doi.org/10.1007/s11192-015-1723-2>
- Gan, J., Cai, Q., Galer, P., Ma, D., Chen, X., Huang, J., Bao, S., Luo, R. & Zhang, Q. (2019). Mapping the knowledge structure and trends of epilepsy genetics over the past decade: A co-word analysis based on medical subject headings terms. *Medicine (United States)*, 98(32). <https://doi.org/10.1097/MD.00000000000016782>
- Hazeri, A., Makkizadeh, F. & Beyk Khormizi, F. (2017). The Co-word Analysis of Papers Extracted from the Information Science and Knowledge Studies Master Theses. *Scientometrics Research Journal*, 2(4), 49- 62. (in Persian)
- Hirsch, S. & Shulman, L. C. (1976). Participatory governance - model for shared decision-making. *Social Work in Health Care*, 1(4), 433–446. https://doi.org/10.1300/J010v01n04_04
- Javadi, M. & Emami, S. M. (2021). Governance of Research: Nature, Scope and Tools. *Journal of Public Administration*, 13(2), 233-276. doi: 10.22059/jipa.2021.317790.2893 (in Persian)
- Liu, B., Chen, H. & Huang, X. (2018). Map Changes and Theme Evolution in Work Hours: A Co-Word Analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15(5). <https://doi.org/10.3390/ijerph15051039>
- Milchman, A. & Rosenberg, A. (2010). *Michel Foucault, The Government of Self and Others: Lectures at the Collège de France 1982-1983*, edited by Arnold I. Davidson, translated by

- Graham Burchell (New York: Palgrave Macmillan, 2010), ISBN: 978-1403986665. Foucault Studies, 155–159.
- Mirbagheri, S. M., Rafiei Atani, A. O. & Parsanejad, M. (2022). Designing a Conceptual Model of Participatory Governance in Iran: A Grounded Theory Approach. *Strategy*, 31(2), 195-218. doi: 10.22034/rahbord.2022.157936 (in Persian)
- Mohammadi, N. & Danaeefard, H. (2019). A Model of Collaborative Governance for Renewable Energy Development in Iran: an Institutional Perspective. *Quarterly Journal of Energy Policy and Planning Research*, 5 (3), 67-95. (in Persian)
- Mohammadzadeh, A., Pirannejad, A. & Mokhtarianpour, M. (2021). Analysis of the Concept of Citizen Participation: Towards Theoretical Organizing. *Journal of Public Administration*, 13(3), 478-505. doi: 10.22059/jipa.2021.318539.2900 (in Persian)
- Nájera-Sánchez, J. J. (2020). A systematic review of sustainable banking through a co-word analysis. *Sustainability* (Switzerland), 12(1). <https://doi.org/10.3390/su12010278>
- Nguyen, D. (2019). Mapping knowledge domains of non-biomedical modalities: A large-scale co-word analysis of literature 1987-2017. *Social Science & Medicine*, 233, 1–12. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2019.05.044>
- Nik Kar, M., Alijani, R. & Karami, N. (2019). Drawing the Scientometric Map of Scientific Field of Surgery using VOS Viewer Software. *Iranian Journal of Surgery*, 25(4), 47- 55. (in Persian)
- Ortiz-de-Urbina-Criado, M., Najera-Sanchez, J.-J. & Mora-Valentin, E.-M. (2018). A Research Agenda on Open Innovation and Entrepreneurship: A Co-Word Analysis. *Administrative Sciences*, 8(3). <https://doi.org/10.3390/admsci8030034>
- Pierre, J., Peters, B. (2021). *Advanced Introduction to Governance*, Edward Elgar Publishing.
- Qin, X., Wang, Z., Zhao, H. & Kaspersen, L. B. (2016). The focus and frontier of corporate social responsibility A co-word analysis of articles in SSCI, 2001-2014. *Nankai Business Review International*, 7(2), 130–149. <https://doi.org/10.1108/NBRI-09-2015-0021>
- Raeeszadeh, M., Karamali, M. & Sohrabi, A. (2018). Science Mapping of ``Trauma Surgery{''} by Co-Word Analysis and Thematic Clustering in Medline. *Archives of Trauma Research*, 7(3), 102–108. https://doi.org/10.4103/atr.atr_48_18
- Rezaizadeh, K. (2022). *Governance and its models with the role of public administration and law*. Atran.
- Sedighi, M. (2015). Using of co-word analysis method in mapping of the structure of scientific fields(case study: The field of Informetrics). *Iranian Journal of Information Processing and Management*, 30(2), 373-396. doi: 10.35050/JIPM010.2015.040 (in Persian)
- Song, Y., Liu, B., Chen, X. & Liu, J. (2020). Atmospheric Pollution Mapping of the Yangtze River Basin: An AQI-Based Weighted Co-Word Analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(3). <https://doi.org/10.3390/ijerph17030817>

- Uyar, A., Kilic, M. & Koseoglu, M. A. (2020). Exploring the conceptual structure of the auditing discipline through co-word analysis: An international perspective. *International Journal of Auditing*, 24(1). <https://doi.org/10.1111/ijau.12178>
- Verloo, N. (2023). *Ignoring people: The micro-politics of misrecognition in participatory governance*. Environment and Planning C: Politics and Space, 23996544231182985.
- Waheduzzaman, W., Van Gramberg, B. & Ferrer, J. (2018). Bureaucratic Readiness in Managing Local Level Participatory Governance: A Developing Country Context. *Australian Journal of Public Administration*, 77(2, SI), 309–330. <https://doi.org/10.1111/1467-8500.12256>
- Wang, Y., Li, J., Lee, L.-C., Wang, M. & Du, H. (2019). A review of input-output model application hot spots in the energy and environment fields based on co-words network analysis. *Environmental Reviews*, 27(4), 567–574. <https://doi.org/10.1139/er-2018-0110>
- Wang, Z., Deng, Z. & Wu, X. (2019). Status Quo of Professional-Patient Relations in the Internet Era: Bibliometric and Co-Word Analyses. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(7). <https://doi.org/10.3390/ijerph16071183>
- Wei, W., Ge, J., Xu, S., Li, M., Zhao, Z., Li, X. & Zheng, J. (2019). Knowledge Maps of Disaster Medicine in China Based on Co-Word Analysis. *Disaster Medicine And Public Health Preparedness*, 13(3), 405–409. <https://doi.org/10.1017/dmp.2018.63>
- Wu, S. & Sun, Q. (2014). Computer Simulation of Leadership, Consensus Decision Making and Collective Behaviour in Humans. *Plos One*, 9(1). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0080680>
- Zand Razavi, B., Khaniki, H., Nasrollahi, A. & Boostani, D. (2018). Meaning Reconstruction of Participatory Water Governance: A Qualitative Review of Group Communication of Groundwater Beneficiaries of Rafsanjan Plain. *Journal of Iranian Social Studies*, 12(4), 44–66. http://www.jss-isa.ir/article_37920.html
- Zhao, F., Shi, B., Liu, R., Zhou, W., Shi, D. & Zhang, J. (2018). Theme trends and knowledge structure on choroidal neovascularization: A quantitative and co-word analysis. *In BMC Ophthalmology* (Vol. 18, Issue 1). <https://doi.org/10.1186/s12886-018-0752-z>
- Zhu, X. & Zhang, Y. (2020). Co-word analysis method based on meta-path of subject knowledge network. *Scientometrics*, 123(2), 753–766. <https://doi.org/10.1007/s11192-020-03400-0>